

Smjernice za metodičku pripremu

Priče iz zadnje klupe, mono-

PREPORUKA RAZREDNIH ODJELA: 7. razred

NASTAVNI PREDMET: Hrvatski jezik

NASTAVNA JEDINICA: *Priče iz zadnje klupe, mono-*

TIP NASTAVNOG SATA: Analiza i interpretacija kratkometražnih igranih filmova

TRAJANJE OBRADE NASTAVNE JEDINICE: 45 minuta

RAZRADA ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA:

- sudjeluje u radionici Digitalne filmske naSTAVE u organizaciji Hrvatskoga filmskog saveza
- posjećuje predavanje u digitalnom okružju
- uočava vezu filma i svijeta koji ga okružuje
- uočava obilježja filmskog jezika
- izražava vlastito mišljenje i vlastite stavove
- povezuje temu filma sa svakodnevicom

KLJUČNI POJMOVI:

zvučna slika, voice-over, filmski plan, rakurs, subjektivni kadar, dinamična kamera, retrospekcija

AKTIVNOSTI UČENIKA:

- izražava vlastite osjećaje, stavove i iskustva
- povezuje prethodno stečena znanja
- gleda igrane filmove
- izražava svoje dojmove nakon gledanja filma
- analizira film na stilskoj i sadržajnoj razini odgovarajući na usmjerena pitanja nastavnika
- rješava kviz kojim samovrednuje svoje znanje

PRIČE IZ ZADNJE KLUPE

Udruga Blank, Zagreb, 2025.

MOTIVACIJA

Razgovor s učenicima

1. Jeste li u školi ikad učinili nešto što niste smjeli? Jeste li bili otkriveni? Jeste li snosili posljedice?
2. Kako se obilježava Valentinovo u vašoj školi? Jeste li možda nekom napisali ljubavno pismo?

NAJAVA FILMA

Pogledat ćete kratkometražni film *Priče iz zadnje klupe* koji je nastao na radionici u produkciji Blanka iz Zagreba.

UPUTE ZA GLEDANJE

1. Obratite pozornost na filmske planove likova.
2. Kako se u priči o lažnom ljubavnom pismu postiže brz ritam?
3. Tko gledatelja vodi kroz filmsku priču?

PROJEKCIJA FILMA

IZNOŠENJE DOJMOVA UČENIKA

Koji su vaši dojmovi o filmu? Svoje dojmove svakako obrazložite.

ANALIZA I INTERPRETACIJA FILMA

1. Kako počinje film? Što se vidi, a što se čuje?

Film počinje tako što se u kadru vidi papir školske bilježnice, a zatim se pojavljuje logo Blanka i naslov. Pritom film počinje šumom školskog zvona, a u kadru se nakon toga čuje šum školskog žamora te se pri pojavi naslova filma čuje vesela neprizorna glazba.

2. Koji je prvi kadar filmske priče?

Kadar učionice koji je snimljen iz gornjega rakursa, a tim se kadrom gledatelja odmah smješta u prostor radnje – škola, učionica.

3. Tko gledatelja vodi kroz filmsku priču?

Gledatelja kroz filmsku priču vodi glas naratora.

4. Kako se zove takav glas naratora?

Zove se voice-over.

5. Kako se zove kadar u kojem gledatelj promatra prizor ili predmet kroz oči lika? U ovom se filmu pojavljuje kada djevojka čita poruku ostavljenu na klupi?

Zove se subjektivni kadar, a ovdje je postignut tako što se vide ruke djevojčice koja čita poruku na papiriću. Taj je subjektivni kadar dodatno naglašen gornjim rakursom.

6. Kako je snimljena reakcija djevojke koja čita poruku? Kakva je njezina reakcija?

Snimljena je iz donjeg rakursa u polublizu planu, a njezina je reakcija kombinacija ljutnje i iznenađenosti.

7. U kojem su filmskom planu snimljene dvije prijateljice u školskom zahodu?

Snimljene su u američkom planu.

8. Kako je prikazana svađa između dviju skupina djevojaka?

Prikazana je planom-kontraplanom i dodatno izmjenom subjektivnih kadrova dviju skupina djevojaka.

9. Kako se izdvaja djevojka koja ušutkava drugu djevojku i koja je pročitala poruku?

Izdvaja se zumom.

10. Kako je prikazano ljubavno pismo koje je dobila Monika?

Prikazano je subjektivnim kadrom tako što se vide njezine ruke koje drže ljubavno pismo dok ga čita.

11. U kojem je filmskom planu snimljena Monika kako bi se vidjela njezina reakcija na pismo?

Snimljena je u blizu planu.

12. Kako se postiže brzi ritam u trećem dijelu kad djevojke pišu lažno ljubavno pismo?

Postiže se brzom izmjenom kadra (montažom) i neprizornom instrumentalnom glazbom.

13. Kako je snimljena djevojčica koja je dobila lažno pismo?

Snimljena je u blizu planu kako bi se vidjela njezina sreća.

14. Kako je snimljen dječak za kojeg djevojka misli da joj je poslao ljubavno pismo?

Snimljen je u blizu planu kako bi se pokazalo njegovo čuđenje zbog djevojčice koja gleda u njegovu smjeru i smješka mu se.

15. U kojem su planu snimljeni dječaci kad pokušavaju otvoriti zaključan prozor?

Snimljeni su u krupnom planu kako bi se pokazala njihova muka u pokušaju otvaranja prozora.

16. Kako su prikazani ravnatelj i profesor?

Prikazani su mutno i u mraku tako da se ne vide njihova lica te su snimljeni u srednjem planu, a riječ je o subjektivnom kadru dječaka.

17. Kako je prikazana razmjena pogleda između ravnatelja i profesora te dječaka?

Zumom prema ravnatelju i profesoru nakon čega slijedi rez i zum prema krupnom planu jednog od dječaka.

18. Kako završava film?

Završava odjavnom špicom (kadar školske bilježnice), a istodobno se čuje šum školskog zvona i šum školskog žamora.

19. Koji su elementi zvučne slike filma?

Šum, govor i glazba.

20. Koji su elementi zvučne slike prisutni u ovom filmu?

Prisutna su sva tri elementa – neprizorna instrumentalna glazba, govor naratora i šumovi koji se pojavljuju na početku i kraju filma (šum školskog zvona).

MONO-

Foto-kino klub Ivanovec, 2025.

MOTIVACIJA

Razgovor s učenicima

1. Živate li u kući ili stanu? Poznajete li svoje susjede?
2. Kakav je odnos vaše obitelji sa susjedima? Jesu li odnosi dobrosusjedski ili postoje određene trzavice?

NAJAVA FILMA

Pogledat ćete kratkometražni film mono- koji je nastao na radionici u produkciji Foto-kino kluba Ivanovec.

UPUTE ZA GLEDANJE

1. Pokušajte izdvojiti subjektivne kadrove.
2. Kojim su filmskim izražajnim sredstvima prikazana bakina sjećanja?
3. Kakva je zvučna slika filma?

PROJEKCIJA FILMA

IZNOŠENJE DOJMOVA UČENIKA

Koji su vaši dojmovi o filmu? Svoje dojmove svakako obrazložite.

ANALIZA I INTERPRETACIJA FILMA

1. Kako počinje film?

Film počinje kadrom u eksterijeru u kojem baka u srednjem planu obrađuje svoj vrt, a zatim slijedi kadar u kojem kosi travu.

2. Kada prvi put vidimo lice bake i kako?

Prvi se put njezino lice vidi u interijeru kad ruča juhu, i to u blizu planu.

3. Kako se zove kadar u kojem gledatelj promatra kroz oči lika ili protagonista?

Zove se subjektivni kadar.

4. Što je na početku bakin subjektivni kadar?

Bakin subjektivni kadar jest kadar uokvirene fotografije koju ona gleda dok ruča.

5. Kakva je zvučna slika u toj sceni?

Zvučna se slika sastoji od šumova (primjerice, bakino disanje ili jedenje juhe), a kad uporno promatra uokvirenu fotografiju, čuje se neprimjetna pomalo uznemirujuća glazba kojom se sugerira njezino razmišljanje.

6. Što se saznaje iz tih prvih nekoliko scena?

Saznaje se bakin pomalo usamljen život i njezina svakodnevnica.

7. Tko donosi svježinu u njezin život?

Svježinu u njezin život donosi posjet njezine unuke.

8. Kako je unuka prvi put snimljena? U kojem planu?

Snimljena je u srednjem planu, a pritom se čuje njezino dozivanje bake zbog čega gledatelj odmah zaključuje da je riječ o unuci.

9. Kako se baka ponaša kad joj unuka prepričava svoj dan?

Baka je uopće ne sluša jer joj nešto zaokuplja pažnju, a prema pogledu bakina lica u smjeru uokvirene fotografije gledatelju je jasno da baka razmišlja o tome.

10. Kako je to dodatno naglašeno?

Naglašeno je laganim zumom prema bakinu licu i zvučnom slikom koja se sastoji od prigušena govora unuke koja nastavlja svoju priču.

11. U kojem je planu baka snimljena kad lista novine?

Snimljena je u blizu planu kako bi se pokazali njezini osjećaji.

12. Kad unuka kaže da je presnažno bacila loptu, koji plan slijedi i što se njime otkriva?

Slijedi blizi plan bake koja okreće glavu u smjeru u kojem je otišla lopta, a zatim detalj njezinih očiju koje promatraju u određenom smjeru. Napetost je dodatno naglašena neprizornom glazbom.

13. Što zatim slijedi?

Slijedi blizi plan bake kako hoda.

14. Kakav se dojam postiže u tim kadrovima i kojim filmskim izražajnim sredstvima?

Postiže se dojam bakine uznemirenosti kamerom iz ruke i zvučnom slikom koja se sastoji od šuma lupanja srca i različitih šumova.

15. Što zatim slijedi?

Slijedi subjektivni kadar bake koja nešto gleda preko ograde. Nakon toga slijedi detalj njezinih očiju koje gledaju u određenom smjeru.

16. Kako se sugerira da se radilo o njezinu sjećanju?

Sugerira se tim detaljem njezinih očiju, bljeskom prije rezova, zvučnom slikom i time što se ta scena odvija predvečer dok se prethodne scene odvijaju tijekom sunčanog poslijepodneva. Baka se prisjeća sukoba između svojeg muža i susjeda.

17. Što zatim slijedi?

Slijedi vrlo sličan subjektivni kadar preko ograde, ali ovaj put baka vidi svoju unuku koja je pronašla loptu i scena se odvija tijekom sunčanog poslijepodneva.

18. Što se događa nakon susreta bake i susjede?

Baka kuha ručak u interijeru i prvo je snimljena u krupnom planu, a zatim slijedi njezin subjektivni kadar lončića u kojem kuha. Taj je subjektivni kadar dodatno naglašen ne samo njezinim pogledom u tom smjeru nego i gornjim rakursom.

19. Što se zatim prikazuje?

Slijedi bakina retrospekcija koja je sugerirana fotografijom i melankoličnom neprizornom glazbom. U tim su kadrovima baka i susjeda prikazane u krupnim i polublizim planovima. Retrospekcija se prekida bakinim smijehom i povratkom u scenu za štednjakom.

20. Što prekida bakino kuhanje?

Prekida ga urlik djevojčice i šum razbijanja stakla nakon čega se otkriva da je unuka slučajno razbila okvir fotografije. Nakon toga slijedi bakin subjektivni kadar prema razbijenom okviru, a pritom se čuje neprizorna glazba.

21. Što se otkriva kad baka odluči zamijeniti razbijeni okvir s novim okvirom koji joj je donijela unuka?

Otkriva se cijela fotografija na kojoj su baka, njezin muž i njihovi susjedi, a taj podsjetnik kod bake izaziva smijeh.

22. Kako završava film?

Film završava kadrom uokvirene fotografije koja je sad cjelovita, a pritom se pojavljuje vesela prizorna glazba. Nakon toga slijedi kadar bake u polublizu planu kako telefonira susjedi koju poziva na kavu i tako zakapa ratnu sjekiru između njihovih obitelji.

VREDNOVANJE

- praćenje učenikovih aktivnosti tijekom gledanja filma
- provjera razumijevanja filma usmjerenim pitanjima
- nastavni listić (kviz)

NASTAVNI LISTIĆ (KVIZ) dostupan je na mrežnoj stranici Filmske naSTAVe.